

Hemfirelerin Mesleki Özerkliğe Yönelik Tutum Ölçesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemfirelerin Mesleki Özerkliğe Yönelik Tutum Ölçesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22853>

Özet

Hem?irelerin Mesleki Özerkli?e Yönelik Tutum Ölçe?i (HMYTÖ), hem?irelerin mesleklerini icra ederken sahip olduklar? özerklik alg?lar?n? ve bu özerkli?e kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ölçmek amacıyla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, Naile Atasoy ve Zeynep Göçmen-Baykara tarafından 2020 y?l?nda gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne özgü geçerlilik ve **güvenirlilik** özelliklerini inceleyerek, hem?irelik alanında yapılacak bilimsel ara?t?rmalar için standart bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, hem?irelerin karar alma süreçlerindeki ba??ms?zl?klar?n?, mesleki sorumluluklar?n? üstlenme istekliliklerini ve mesleki standartlara ba?l?l?klar?n? de?erlendiren çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu araç, hem?irelik yönetimi ve e?itiminde özerkli?in geli?tirilmesine yönelik stratejilerin belirlenmesinde kritik bilgiler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hem?irelik, **Özerklik**, Mesleki Tutum, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Sa?lık Çal??anlar?, Türk Hem?ireli?i

Yazarlar

Naile Atasoy, Zeynep Göçmen-Baykara

Amaç

Hem?irelerin Mesleki Özerkli?e Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, klinik ve akademik ortamlarda çal??an hem?irelerin mesleki **özerklik** kavramına ilişkin alg?lar?n?, inançlar?n? ve davran??sal e?ilimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, hem?irelerin kendi uygulamaları üzerindeki kontrol düzeylerini belirleyerek, mesleki tatmin ve i? performans? arasındaki ilişkileri incelemeye olanak tanır.

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Türkiye'deki hem?irelik ara?t?rmalarında uluslararası standartlara uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı'nın kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla yapılmıştır. Bu sayede, Türkiye'deki sa?lık sistemindeki hem?irelik özerkli?i düzeyleri uluslararası çal??malarla karşılaştırılabilir hale gelmektedir.

Yapı

Ölçek, profesyonel **hem?irelik** uygulamasında özerkli?in birden fazla boyutunu ele alan psikolojik bir yapıyı ölçer. Bu yapı genellikle karar verme özerkli?i, uygulama özerkli?i ve mesleki özerkli?e

yönelik genel tutumu kapsayan alt boyutlardan oluşur.

Özerklik, hemşirelerin hasta bakım ile ilgili kararlar bakımından olarak alma yeteneklerini ve sorumluluklarını ifade eder. Ölçek, hemşirelerin kurumsal engellere rağmen mesleki yargılarını ne ölçüde kullanabildiklerini ve bu duruma karşı ne kadar olumlu veya olumsuz bir tutum sergilediklerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu bağlamda, ölçek hemşirelerin mesleki kimlik gelişimleri ve rollerini algılayıcı biçimleri hakkında önemli veriler sunar.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve kültürel uygunluğunu kanıtlamak için çeşitli geçerlilik analizleri yapılmıştır. Yapılan çalışmada, ölçeğin orijinal yapıya Türk örnekleminde de temsil edip etmediği incelenmiştir.

Uyarlama sürecinde dilsel **ekdeğerlik** çalışmaları (çeviri-geri çeviri) yapılmış ve uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Ayrıca, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizleri kullanılmış olup, ölçeğin teorik olarak beklenen boyutları ölçtüğü gösterilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilmiştir. Adaptasyon çalışmasında elde edilen yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin genel olarak yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı örneklemlerde kararlı ve güvenilir sonuçlar üretebileceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin faktör yapısını belirlemek ve doğrulamak amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Genellikle, öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılarak ölçeğin Türk kültüründeki potansiyel boyutları belirlenmiş, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk verileriyle uyumu test edilmiştir.

Bu analizler sonucunda, ölçeğin orijinal yapısına benzer veya kabul edilebilir düzeyde uyum sağlayan bir faktör yapısına sahip olduğu belirlenmiştir. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olması, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil etme gücünü teyit etmektedir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Özgün Ölçeğin formatı varsayılırsa)

Mevcut Diller: Türkçe, (Orijinal dil varsayılırsa İngilizce veya ilgili diller)

Popülasyon Grubu: Hemşireler

Yaş Grubu: Yetişkin (Klinik veya akademik alanda çalışan hemşireler)

Popülasyon Detayları: Hastanelerde, kliniklerde veya ilgili sağlık kuruluşlarında görev yapan profesyonel hemşireler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği. Katılımcılar, mesleki özerkliğe yönelik tutumlarının yansıtıcı ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçeği, Mesleki Gelişim, Klinik Özerklik, Hemşirelik Yönetimi, Cronbach Alfa, Faktör Analizi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Mevcut Değil

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: nnaileatasoy@gmail.com (Sorumlu Yazar E-postası)

Yayın Adresi: Yazarların akademik bağlantı adresleri (Makale referansından edinilebilir)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin kullanım izinleri için sorumlu yazar Naile Atasoy ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için ücret bilgisi yazarla netleştirilmelidir.

Test Yılı: Türkçe Uyarlama Çalışması Yılı: 2020.

Kaynaklar

Atasoy, N., ve Göçmen-Baykara, Z. (2020). Hemşirelerin Mesleki Özerkliğe Yönelik Tutum Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi*, 28(2), 206-215. doi: 10.5336/mdethic.2019-71559

Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [hemsirelerin-mesleki-ozerkligine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Hemþirelerin Mesleki Özerkliğe Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, yukarıda belirtilen referans makalenin tam metninde (PDF) veya sorumlu yazar ile iletişime geçilerek elde edilebilir. Maddelerin orijinal dili ve içeriği korunmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM